

[Justitsministeren.]

meren. For tiltalte Vedkommende udtaler Lovens § 868 om Nævningesager, at naar Nævningerne har valgt Ordfører, giver Retsformanden tiltalte Lejlighed til at forklare sig om de Forhold, som Tiltalen angaar, hvorefter enhver af de andre Dommere, enhver af Nævningerne, Statsadvokaten og Forsvareren kan begære yderligere Spørgsmaal rettet til tiltalte.

Skønt denne Regel altsaa efter sin Ordlyd ikke gaar ud paa, at Retsformanden skal foretage en egentlig Afhøring af tiltalte, er dette dog i Praksis som Regel blevet Tilfældet, bl. a. fordi tiltalte jo ofte ikke selv er i Stand til uden Hjælp at give en sammenhængende Fremstilling.

En lignende Regel som den, jeg her har nævnt for Nævningesager, gælder ogsaa ifølge Loven i andre Straffesager.

Lovforslaget gaar ud paa ogsaa med Hensyn til Afhøring under Domsforhandling at lade saavel Afhøring af Vidner som Udspørgning af tiltalte overgaa til Parterne, se Forslagene til §§ 928, 965 og 868, idet de samme Grunde, der gør sig gældende under Forundersøgelsen, ogsaa kommer i Betragtning ved Domsforhandlingen. Men for denne sidste kommer hertil yderligere, at naar Læggdommere medvirker, gaar det ikke an at lade Dommeren foretage Afhøringen, da Læggdommerne i saa Fald meget let kan faa det Indtryk, at det er Dommeren og ikke Parterne, som skal skaffe Sagen oplyst. Herved kan de let komme til at nære Tvivl om Dommerens neutrale og upartiske Stilling, hvilket særlig i Nævningesager kan blive af stor Betydning med Hensyn til den Vægt, som Retsformandens Retsbelæring til Nævningerne faar.

Ogsaa under Domsforhandlingen gaar Lovforslaget nu ud paa, at Retten bestemmer i hvert enkelt Tilfælde, om det skal være Anklagemyndigheden eller Forsvareren, der paabegynder Udspørgningen af tiltalte, og Tidspunktet under Retsforhandlingen, hvor dette skal ske.

Inden jeg forlader Spørgsmaalet om Afhøring af Vidner og Udspørgning af sigtede, finder jeg Grund til at gøre opmærksom paa, at medens der vel i Folketinget har været stillet Ændringsforslag om, hvem der skulde paabegynde Afhøringen eller Udspørgningen, har der ikke været Forslag fremme om, at man skulde opretholde Lovens nugældende Bestemmelser om, at det i vidt Omfang er Dommeren, der afhører, saa at jeg tør haabe, at det vil lykkes i Rigsdagen at faa gennemført den vigtige

Ændring, at Parterne overtager Afhøringerne.

Jeg kommer nu til et andet meget vigtigt Spørgsmaal, nemlig om, *ved hvilken Ret en Straffesag skal behandles*, om den skal for Landsret med Nævninger eller Landsret uden Nævninger eller for Underret. De gældende Regler herom er af meget indviklet og lidet rationel Natur, idet blandt andet sigtede ofte har en afgørende Indflydelse paa, ved hvilken Ret hans Sag skal behandles, skønt dette Spørgsmaal naturligvis bør løses ud fra almindeligt Retsplejehensyn og ikke efter, hvad der i det konkrete Tilfælde kan antages at være gunstigt for sigtede. Hertil kommer, at Gennemførelsen af den nye Straffelov, som ophæver Strafarten: Strafarbejde, nødvendigvis kræver en Ændring i Retsplejelovens Regler paa dette Omraade, fordi § 688 ved Spørgsmaalet om, hvorvidt Nævninger skal medvirke, i visse Tilfælde lægger Vægt paa, om Strafarbejde maa antages at være forskyldt. Lovforslaget gaar derfor i væsentlig Overensstemmelse med 1929-Udvalgets Indstilling ud paa at indføre nye og langt simple Regler om Retternes Kompetence i Straffesager. Det foreslaas for det første i § 687, at Nævninger skal medvirke dels i politiske Sager, dels i Sager angaaende Forbrydelser, for hvilke Loven hjemler Straf af Fængsel i 8 Aar eller derover, dels endelig — ligesom nu — i Sager om Undsigelse, jfr. Straffelovens § 75.

Der tilsigtes ikke herved nogen kvantitativ Ændring i Nævningesagerens Omraade, idet man maa antage, at den nye Ordning vil give omtrentlig det samme aarlige Antal Nævningesager som nu, selv om det naturligvis ikke kan siges aldeles sikkert, hvorledes den nye Afgrænsning vil virke i Praksis. Nævningesager vil efter denne Ordning blive alle de nugældende Misgerningsager undtagen Sager om kvalificeret Barnemord; Nævningesager vil desuden blive en Række andre Sager, saasom om Falskmøntneri, kvalificeret Dokumentfalsk, Brandstiftelse, Blodskam, kvalificeret Barnerov, Samleje med Børn, grov Legemsbeskadigelse og kvalificeret Frihedsberøvelse. Da den nugældende Adgang for sigtede til i visse Tilfælde at forlange Nævningebehandling foreslaas ophævet, vil en Del Sager, som nu kan komme for Nævninger, fremtidig blive udelukket herfra, f. Eks. Sager om BARNEDRAB under eller straks efter Fødselen, jfr. Straffelov 1930 § 238. Med Hensyn til Sager om FOSTERDRAB vil Forholdet blive det, at de ikke kommer for Nævninger, naar der kun rejses Tiltale mod Kvinden, idet Straffens Maksi-